

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยางพารา (*Hevea brasiliensis* Muell. Arg) เริ่มปลูกในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2442 และได้ครองความเป็นผู้นำในการผลิตและส่งออกยางพาราของโลกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เพราะจากการที่ประเทศไทยสามารถผลิตน้ำยางดิบได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งประเทศไทยมีอุตสาหกรรมต่อเนื่องเกี่ยวข้องกับยางพารามากมาย เช่น โรงงานผลิตยางแท่ง ยางแผ่น ถูมียาง และยางรถยนต์ เป็นต้น รวมทั้งมีการส่งออกในรูปแบบต่างๆ เช่น น้ำยาง ยางแผ่นรมควัน รวมทั้งผลิตภัณฑ์ยางแปรรูปต่างๆ เช่น ผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพาราในรูปเฟอร์นิเจอร์ รวมทั้งหมดสามารถสร้างมูลค่ารวมกว่าแสนล้านบาท จึงส่งผลให้ปัจจุบันประเทศไทยสามารถส่งออกยางพาราได้เป็นอันดับต้นของโลก และยังเกี่ยวข้องกับเกษตรกรของประเทศไม่ต่ำกว่า 6 ล้านคน หากในทุกขั้นตอนได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งหากพิจารณาด้านต่าง ๆ แล้ว ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นในการส่งเสริมอาชีพ และมีโอกาสในการพัฒนาจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ และเกษตรกรชาวสวนยางพาราอย่างมหาศาล (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554; สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2555) โดยภาคใต้เป็นฐานการผลิตที่สำคัญเพราะมีเนื้อที่ปลูกยางพารามากที่สุดถึงร้อยละ 90 ของประเทศ (กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พืชไร่ สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, 2548) โดยเฉพาะภาคใต้ตอนบน (ชุมพร สุราษฎร์ธานี ระนอง นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา และภูเก็ต) มีพื้นที่ปลูกยางรวมมากที่สุด และปัจจุบันกำลังมีการกระจายการผลิตไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ เพราะเกษตรกรคำนึงถึงความมั่นคงของอาชีพและราคาของผลผลิตที่ได้ค่อนข้างสูง ประกอบกับสร้างรายได้ระยะยาว

หากแต่ปัญหาในการผลิตอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของเกษตรกรชาวสวนยางพาราของพื้นที่ปลูกยางพารา คือ ปัญหาด้านโรคของยางพารา โดยเฉพาะเขตพื้นที่ทางภาคใต้ของประเทศไทยเพราะบริเวณภาคใต้เป็นเขตพื้นที่ฝนตกชุก สภาพอากาศร้อนชื้น ง่ายต่อการเข้าทำลาย และแพร่ระบาดของเชื้อสาเหตุโรค เมื่อเกิดโรคขึ้นจะสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ เช่น โรคเส้นดำ โรคใบจุดตานก โรคคราก โรคราสีชมพู โรคใบร่วงไฟทอปธอรา โรคราแป้ง และโรคใบจุดนูน เป็นต้น เป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลต่อการปลูกยางพารา และส่งผลกระทบต่อทำให้ผลผลิตยางพาราทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพลดลง กระทบต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจของยางพาราอย่างมาก เพราะโรคบางชนิดสามารถทำให้ผลผลิตน้ำยางพาราลดลงได้มากถึงร้อยละ 30 – 50 (กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่พืชไร่ สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, 2548; สถาบันวิจัยยาง, 2553; สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2555) เพราะฉะนั้นต้องตระหนักถึงความสำคัญในการสำรวจโรคต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสามารถหาแนวทางการป้องกันกำจัดได้อย่างเหมาะสม และเป็นผู้นำทางด้านการผลิตยางพาราของโลกต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสาเหตุและความรุนแรงของโรคยางพารา

1.2.2 เพื่อศึกษาสายพันธุ์ยางพาราที่ต้านทานต่อโรคยางพาราที่สำคัญ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

เขตพื้นที่ทำการศึกษา แปลงปลูกยางพารา ของ สจล. วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร และแปลงของเกษตรกร จังหวัดชุมพร เนื่องจากยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ สร้างมูลค่าทางการศึกษาให้แก่ สจล. วิทยาเขตชุมพร และสร้างรายได้หลักแก่เกษตรกร เพื่อสำรวจและประเมินระดับความรุนแรงของโรคที่สำคัญ เพื่อนำฐานความรู้ดังกล่าวศึกษาแนวทางการป้องกันหรือกำจัดในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป ตามขอบเขตของงานวิจัยดังนี้

1. สำรวจอาการผิดปกติของต้นยางพารา
 - 1.1 สำรวจข้อมูลพื้นฐานของแหล่งปลูกยางพาราต่างๆ
 - 1.2 สำรวจลักษณะอาการผิดปกติของต้นยางพาราจากแหล่งปลูกต่างๆ
2. วินิจฉัยสาเหตุการเกิดโรค
3. ทดสอบความสามารถในการก่อโรคที่สำคัญ
4. ทดสอบสายพันธุ์ยางพาราต่อความต้านทานโรคที่สำคัญ

1.4 คำสำคัญของการวิจัย

- 1.4.1 ยางพารา (Para-rubber)
- 1.4.2 ความรุนแรงของโรคพืช (Plant disease severity)
- 1.4.3 โรคยางพารา (Para-rubber diseases)
- 1.4.4 สำรวจโรคพืช (Plant disease survey)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 ทราบสาเหตุและความรุนแรงของโรคนยางพารา
- 1.5.2 ทราบสายพันธุ์ยางพาราที่ต้านทานต่อโรคนยางพาราที่สำคัญ